

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม :
ภาพสะท้อนความซับซ้อนของระบบความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย

นางคานาโกะ ยูเอโนะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาไทยศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-829-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๐ ก.ย. 254๕

๕ 19๕๐ ๕๓๑๕

TEMPLE OF THE EMERALD BUDDHA:
REFLECTIONS OF THE COMPLEXITY OF THE RELIGIOUS SYSTEM IN THAI SOCIETY

Kanako UENO

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai Studies

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-829-2

Thesis Titles: Temple of the Emerald Buddha: Reflections of the Complexity
of the Religious System in Thai Society

By: Kanako UENO

Program: Thai Studies

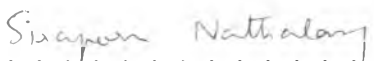
Thesis Advisor: Associate Professor Siraporn Nathalang, Ph.D.

Accepted by the Faculty of Arts, Chulalongkorn University in
Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree

 Dean of Faculty of Arts

THESIS COMMITTEE

 Chairperson
(Associate Professor Suwanna Satha-anand, Ph.D.)

 Thesis Advisor
(Associate Professor Siraporn Nathalang, Ph.D.)

 Member
(Associate Professor Amara Pongsapitch, Ph.D.)

กานาโกะ ยูเอโนะ : วัดพระศรีรัตนศาสดาราม : ภาพสะท้อนความซับซ้อนของระบบความเชื่อ
และศาสนาในสังคมไทย (Temple of the Emerald Buddha : Reflections of the Complexity
of the Religious System in Thai Society) อ. ทวีปรีक्षा : รศ. ดร.ศิราพร วัฒนกลาง ; 142 หน้า.
ISBN 974-333-829-2.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะอธิบายและแสดงถึงความซับซ้อนของการนับถือศาสนา
ของคนไทย โดยจะพิจารณาจากข้อมูลที่เป็นศิลปะ สถาปัตยกรรม พิธีกรรม และพฤติกรรมของผู้คน โดย
ใช้วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นกรณีศึกษา ประเทศไทยเป็นประเทศพุทธศาสนา และ วัดพระศรีรัตน
ศาสดาราม ซึ่งถือเป็นวัดหลวงและเป็นวัดประจำชาตินั้น ก็ควรที่จะเป็นวัดที่มีองค์ประกอบทางพุทธศาสนา
เท่านั้น แต่ในความเป็นจริง สิ่งที่น่าสนใจก็คือความซับซ้อนทางศาสนาที่ประกอบด้วย ศาสนาพุทธ ศาสนา
ฮินดู และความเชื่อดั้งเดิมที่รวมอยู่ด้วยกัน หรือผสมผสานกันอยู่ภายในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทั้งนี้อาจ
จะอยู่ในรูปของศิลปะ สถาปัตยกรรม พิธีกรรมและพฤติกรรมของผู้คน

ภายในวัดพระศรีรัตนศาสดารามนั้น เราจะพบว่าความคิดทางจักรวาลวิทยาที่มีรากฐานมาจาก
ศาสนาพุทธ และฮินดูได้เป็นตัวกำหนดศิลปะและรูปแบบของโครงสร้างของสถาปัตยกรรม ในส่วนของ
พิธีกรรมนั้น ก็สามารถพบเห็นศาสนาทั้งสามแบบอยู่ด้วยกัน และ ผสมผสานกันในบางพิธีกรรมด้วย
ส่วนพฤติกรรมของผู้คนนั้นเราสามารถสังเกตเห็นกิจกรรมทางพุทธศาสนา เริ่มตั้งแต่ผู้คนมาไหว้พระแก้ว
มรกต และมาทำบุญกันในวันพระ แต่กระนั้นเราก็อาจมองได้ว่าพฤติกรรมของผู้คนที่มากราบไหว้บูชาพระ
แก้วมรกตก็คือ การบนค่อพระแก้วมรกตเพื่อขอสิ่งต่างๆ ก็ยังมีลักษณะที่ถือว่า พระแก้วมรกตเปรียบเสมือน
เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีจิตใจและวิญญาณจริง วิทยานิพนธ์เล่มนี้พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างและหน้าที่
ระหว่างศาสนาพุทธ ศาสนาฮินดู และความเชื่อดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับการจัดลำดับชั้นทางศาสนา ความ
สัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันระหว่างศาสนาฮินดู พุทธศาสนา และความเชื่อดั้งเดิมที่อยู่ภายในระบบการนับ
ถือศาสนาของคนไทย

หลักสูตร.....

สาขาวิชา.....

ปีการศึกษา.....

.....
.....
..... 2542

ลายมือชื่อนิติกร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

Canako Ueno

Siraporn Naitkulwan

##4080813122: THAI STUDIES
 : THAI SOCIETY/ RELIGIOUS COMPLEXITY/ TEMPLE OF THE EMERALD BUDDHA
 KANAKO UENO: Temple of the Emerald Buddha: Reflections of the
 Complexity of the Religious System in Thai Society.
 Thesis Advisor: Associate Professor Siraporn Nathalang, Ph.D.
 142pp. ISBN 974-333-829-2

The purpose of this thesis is to discuss and illustrate the complexity of Thai religion in art, architecture, rituals and people's behavior by using the Temple of the Emerald Buddha as a case study. Thailand is perceived to be a Buddhist country and the Temple of the Emerald Buddha, the most important Royal and National temple, should basically reflect Buddhist elements. It is interesting to note that one can find religious complexity comprising Buddhism, Hinduism and animism co-existing or syncretized in the Temple of the Emerald Buddha in terms of art, architecture, rituals and people's behavior.

It was found that in the Temple of the Emerald Buddha, Hindu-Buddhist cosmology determined the art and form of the structures. In terms of rituals one could see three religious elements co-existing or syncretized in some rituals. Concerning people's behavior, Buddhist activities are clearly observed in this Temple, since people all over Thailand come to pay respect to the image of the Emerald Buddha and also to make merit on *wan phra*. However people's animistic behaviors can be viewed in their way of worshipping the Emerald Buddha since many people ask for something (*bon*) from the Emerald Buddha thus treating the Emerald Buddha as a sacred spirit. It is interesting to note that the people's animistic views and behaviors are always associated with Buddhism.

The research findings suggest that there are structural-functional relationships: hierarchy, complementarity, linkage and co-existence between Buddhism, Hinduism and animism in the Thai religious system.

หลักสูตร.....
 สาขาวิชา.....
 ปีการศึกษา.....
 ลายมือชื่อนิสิท.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

Yuenyay
 2542
 Kanako Ueno
 Siraporn Nathalang

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to express my gratitude to the many individuals who have helped me complete this study. First of all, my thanks go to my adviser, Dr. Siraporn, who has patiently listened to my questions, dispelled my doubts and constantly encouraged me to go on. She has shared her expert knowledge with me and has helped me gain anthropological insight into the complex field of Thai religion. I have benefited tremendously from her knowledge and encouragement throughout the study.

I wish to thank Dr. Suwanna Satha-anand, committee chairperson, and Dr. Amara Pongsapich, committee member, for their valuable comments. I am grateful to Dr. Prapod and Dr. Sunait Chutintaranond who gave me advice at the initial stage of the project. The Thai Studies Support Staff, Aajarn Teerayute Banomyong and Khun Ann, were an asset when dealing with administrative details.

My thanks also go to Chris Rose for correcting my English and spending his time in the thankless task of proof-reading. Thanks also to Khun Piangchit and Khun Kritikan for helping me interview Thai people, and the officials and English speaking guides at the Temple of the Emerald Buddha.

I am also indebted to my family, colleagues and friends. My husband, who has always been understanding of my study and kept me going, my five year old daughter, who was only two when I joined the Thai studies program and must have wanted more time to spend with me when I was busy working, my mother, who has always encouraged me, my colleague Yoko, who set a good example for me to follow and encouraged me never to give up, and my friends Keiko, Kumiko, Avumi and Sachiko, who have always been understanding and supportive by giving me and my daughter moral support.

Finally, I want to thank the Thai Buddhist people for answering my questions with pleasure. They allowed me to see an impressive and real part of Thailand.

TABLE OF CONTENTS

	page
Thai Abstract	iv
English Abstract	v
Acknowledgements	vi
Table of Contents	vii
Chapter 1 Introduction	1
Chapter 2 Phenomena of Religious Complexity	7
2.1 General Discussion	7
2.2 Examples of Phenomena of Religious Complexity	9
2.3 Phenomena of Religious Complexity in Thailand	11
2.3.1 Animism in Thai culture	12
2.3.2 Hinduism in Thai history	15
2.3.3 Buddhism in Thai history	16
Chapter 3 Background of <i>Wat Phra Kaeo</i>	21
3.1 <i>Wat Phra Kaeo</i> : Name and Location	21
3.1.1 Name	21
3.1.2 Location	22
3.2 A Short History of <i>Wat Phra Kaeo</i>	26
3.3 The status of <i>Wat Phra Kaeo</i>	33
3.3.1 The status as a Buddhist temple	35
3.3.2 The status as a Royal temple	37
3.3.3 The status as a National temple	39
3.3.4 The status as a National heritage	40
Chapter 4 Religious Complexity in <i>Wat Phra Kaeo</i>	41
4.1 Religious Complexity in <i>Wat Phra Kaeo</i> : Art and Architecture ..	41
4.1.1 Buddhist Art and Architecture	42
4.1.2 Hindu Art and Architecture	52
4.1.3 Other Decorated Figures	65

4.2 Religious Complexity in <i>Wat Phra Kaeo</i> : Rituals	66
4.2.1 Buddhist rituals	69
4.2.2 Buddhist-Hindu rituals	71
4.2.3 Animistic-Buddhist rituals	73
4.3 Religious Complexity in <i>Wat Phra Kaeo</i> : People's behaviors	78
4.3.1 Buddhist behaviors	81
4.3.2 Animistic-Buddhist behaviors	89
4.3.3 Buddhist-Hindu behaviors	105
Chapter 5 Data Analysis and Discussion	108
5.1 Theravada Buddhism in <i>Wat Phra Kaeo</i>	108
5.2 Hindu Elements in <i>Wat Phra Kaeo</i>	108
5.3 Animistic Elements in <i>Wat Phra Kaeo</i>	110
5.4 Structural and Functional Relations	112
5.5 Religio-Social Relations	119
5.6 Syncretism or Co-existence	120
Chapter 6 Conclusions	123
Note	127
References	130
Appendix	136
Biography	142

List of Figures

Figure 1: The Spread of Buddhism	19
Figure 2: India and Southeast Asia	20
Figure 3: Grand Plan of a Thai <i>Wat</i> described by Swearer	36
Figure 4: The Principal Buddha images in the <i>ubosot</i>	46
Figure 5: Basic components of <i>chedi</i>	49
Figure 6: Architectural Elements of the Temple Roof	57
Figure 7: Sketch of Asurapaksa	61
Figure 8: Sketch of Asunawavuphak	61
Figure 9: Sketch of Thepphanorasing	61
Figure 10: Sketch of Thepphakinnon	61
Figure 11: Sketch of Thepphapaksi	62
Figure 12: Sketch of Apsorasaha	62
Figure 13: Sketch of Singhaphanon	62
Figure 14: Basic components of the Thai <i>prangs</i>	63
Figure 15: The Fieldwork Settings	80

List of Tables

Table 1: The Renovation History of the Temple	28
Table 2: Reputation of <i>Wat Phra Kaeo</i>	33
Table 3: Buddhist Cosmology: the <i>Traibhum</i> (the Three worlds)	47
Table 4: The Twelve Giants at the gates	58
Table 5: Calender of Traditional Festivals (Rituals) in Thailand	66

List of Plans

Plan 1: The Area around the Grand Palace	23
Plan 2: The Grand Palace	24
Plan 3: The Temple of the Emerald Buddha	25

List of Charts

Chart 1: Distribution of Features among Fourteen Bronze Statues at Royal Pantheon	59
Chart 2: The Complexity in Thai Religion	114

List of Pictures

Picture 1: Double <i>Bai Sema</i> Stones	44
Picture 2: Wall edges in the shapes of <i>bai sema</i> stones	45
Picture 3: <i>Garuda</i> holding <i>naga</i> at the base of the <i>ubosot</i>	54
Picture 4: The model of Angkor Wat in the Temple of the Emerald Buddha	64
Picture 5: At the rear of the <i>ubosot</i> on <i>wan phra</i>	85
Picture 6: At the side of the <i>ubosot</i> on <i>wan phra</i>	86
Picture 7: “ <i>Gan-Taed</i> ”s	87
Picture 8: Around the offering area outside on <i>wan phra</i> ①	88
Picture 9: Around the offering area outside on <i>wan phra</i> ②	88
Picture 10: Behavior around the big vase	100
Picture 11: Behavior around the sacred water	100
Picture 12: The Case 11: an example of offering	101
Picture 13: The Case 12: seventy years old man and his offerings	101
Picture 14: Boiled eggs as offering ①	102
Picture 15: Boiled eggs as offering ②	102
Picture 16: Boiled eggs as offering ③	103
Picture 17: Boiled eggs as offering ④	103
Picture 18: Boiled eggs as offering ⑤	104
Picture 19: Food as offering	104
Picture 20: An impressive older lady waiting for the Prince to come	107
Picture 21: The Prince sprinkling lustral water over people	107